

Till
Riksantikvarieämbetet
Stockholm

Båstad 2008-04-17

Riksintresse för kulturmiljövård

Undertecknade hemställer att Riksantikvarieämbetet utser Norrvikenområdet till riksintresse för kulturmiljövård.

Som "Norrvikenområdet" definieras det område som omfattas av landskapsarkitekt Ulf Nordfjells "Utvecklingsplan för Norrvikens Trädgårdar", som 2001 antogs av Båstads kommun (bilaga 1: karta).

Bakgrund:

Strävan att skydda Norrvikens Trädgårdar och dess omgivningar mot exploatering och förfall är en process som pågått i drygt 40 år (bilaga 2).

På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne har Regionmuseet i Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne genomfört en kulturhistorisk värdering: K. Nilén, *Norrvikens Trädgårdar i Båstad. Kulturhistorisk värdering*, Regionmuseet i Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne, Rapport 2001: 42 (bilaga 3).

Norrvikens Trädgårdars kulturhistoriska värde är mycket högt. Det är en av de mest unika och betydelsefulla trädgårdsanläggningar som skapats i Skandinavien under 1900-talet. Norrviken är en god representant för det förra sekelskiftets tidsanda och har därför även ett betydande samhällshistoriskt värde.

Regionmuseet skriver i sin utvärdering: *"Det faktum att Norrvikens trädgårdar utgör ett viktigt och representativt tidsdokument medför samtidigt att anläggningen är en unik och sällsynt företeelse, såväl lokalt som regionalt och nationellt."* (Nilén s 10)

Länsstyrelsen (Lst) i Skåne är synnerligen kritisk till förslagen till såväl fördjupad översiktsplan som detaljplan för Norrvikenområdet. *"Länsstyrelsen befarar att planförslaget kan komma att innebära påtaglig skada för riksintresset för naturvård och riksintresset för kustzon."* Lst vänder sig mot att hotellvillor och bostäder på lågplatån medför avsevärd skada på riksintresset för naturvård, eftersom det handlar om en helt ny bebyggelse i ett oexploaterat område. Lst efterlyser även en konsekvensanalys av de befarade klimatförändringarna och riskerna för översvämningar, ras och skred. Lst finner placeringen av studentbostäder invid "Minnenas dal" och Abelins gravplats okänslig och anser att det tydligt skall anges hur de kulturhistoriska värdena skall säkerställas. (Lst i Skåne län, Yttrande till Båstads kommun 2008-02-05, dnr 351/07-3/5)

Den omgivande naturen är en förutsättning för trädgårdarna. Ett genialt arkitektoniskt grepp i Rudolf Abelins trädgårdsdesign var att låta trädgårdarna samspela med naturen genom vyer ut mot det särpräglade Bjärelandskapet. Landskapet ingår därmed i totalupplevelsen av Norrviken. Den skyddande ramen av ädellövskog är avgörande för trädgårdarnas mikroklimat, förutom att den skapar livsbetingelser för ett stort antal sällsynta och fridlysta vilda växt- och djurarter.

Norrviken omfattade på Abelins tid även de värdefulla omgivningarna. För att skydda dem mot exploatering skrevs i köpekontraktet 1941 (§ 2) in: *"Köparen åtager sig att såsom*

naturreservat bevara det ursprungliga askskogsrelikten öster om den s.k. japanska trädgården samt blandskogsområdet invid Hallands ås sydväst om lagerlokalerna.”

Det är bland annat dessa områden som idag hotas av exploatering.

Med sin design i samklang med naturen och sin idé om att trädgårdens växter skulle väljas utifrån platsens ekologiska förutsättningar var Rudolf Abelin en av våra första moderna trädgårdsarkitekter. Han var också i både tal och skrift en entusiasmerande folkbildare och pedagog. Hans främsta skapelse, Norrvikens Trädgårdar i Båstad, var avsedd att fungera som kunskapskälla för alla och trädgårdarna skulle vara öppna för allmänheten.

Om Norrvikenområdet utses till riksintresse för kulturmiljövård, skulle detta även bidra till en möjlig finansieringsmodell för trädgårdsanläggningen, baserad på kulturresevatksklassning i kombination med en utveckling enligt Nordfjells Utvecklingsplan (presentation av finansieringsmodell, bilaga 5).

Mot bakgrund av Regionmuseets kulturhistoriska värdering, där anläggningen dokumenteras som ett kulturarv av nationella dimensioner, och med stöd i länsstyrelsens kritik av den planerade exploateringen hemställer vi att Riksantikvarieämbetet utser Norrvikenområdet till riksintresse för kulturmiljövård.

Bjäre Naturskyddsförening

Karl-Axel Sand
Söndrebaljsvägen 61, 266 97 Hjärnarp

Föreningen för dendrologi och parkvård

Klaus Strizke
Granbacksvägen 11, 181 65 Lidingö

Norrvikens Trädgårdssällskap

Ingrid Björkman
Hindbärsvägen 6, 269 35 Båstad

Uppropet www.raddanorrvikenstradgardar.se

2200 underskrifter varav en majoritet yrkesmänniskor inom ämnesområdena landskapsarkitektur, arkitektur, konst, kultur och trädgård.
genom

Helén Nordin, landskapsarkitekt LAR
Harlösa 2106, 240 35 Harlösa

Bilagor:

1. Karta (Nordfjells Utvecklingsplan)
2. Historik
3. K. Nilén, *Norrvikens trädgårdar i Båstad. Kulturhistorisk värdering*. Regionmuseet i Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne, Rapport 2001: 42
4. SLU, Artdatabanken: Norrviken – Troentorp i Båstads kommun, 2006-03-18
5. Finansieringsmodell (NTS:s yttrande över förslag till översiktsplan för Båstads kommun 2008)